

**Privātās kapitālsabiedrības ar Talsu novada
pašvaldības daļu SIA “KOLKASRAGS” funkciju
audita ziņojums**

Talsi, 2022

SATURS

1. AUDITA MĒRKIS UN UZDEVUMI.....	3
2. AUDITA ROBEŽAS UN METODISKAIS IETVARS	4
2.1. Efektivitātes rādītāji	4
2.2. Funkciju izvērtējuma metodiskais ietvars.....	5
3. FUNKCIJU AUDITĀ KONSTATĒTĀ SITUĀCIJA.....	6
3.1. Vides raksturojums.....	6
3.2. Sabiedrības funkcijas un uzdevumi	6
4. DARBĪBAS VIRZIENU IZVĒRTĒJUMS.....	8
4.1. Funkciju pārklāšanās/dublēšanās izvērtējums	9
4.2. Procesu izvērtējums	10
5. IETEIKUMI PAŠVALDĪBAS LĪDZDALĪBAS SAGLABĀŠANAI, FUNKCIJU APJOMAM UN IZMAIŅĀM.....	11
6. PRIEKŠLIKUMI REORGANIZĀCIJAS PASĀKUMIEM.....	12
6.1. Līdzdalības saglabāšanas scenārijs	12
6.2. Līdzdalības izbeigšanas scenārijs	13
7. PRIEKŠLIKUMI FUNKCIJU PĀRDALEI UN DARBĪBAS UZLABOŠANAI.....	14

1. AUDITA MĒRĶIS UN UZDEVUMI

Audita mērķi ir:

- 1) novērtēt Talsu novada pašvaldības kapitālsabiedrības SIA „KOLKASRAGS” vienotais reģistrācijas nr. LV41203019340, juridiskā adrese „Brigas”, Kolka, Kolkas pagasts, Talsu novads, LV-3275 (turpmāk tekstā – Sabiedrība) darbības un funkciju sniegšanas efektivitāti, labas korporatīvās pārvaldības principu ievērošanu, sniedzot priekšlikumus darbības (funkciju) izmaiņām un nepieciešamajiem funkciju pilnveides un reorganizācijas pasākumiem, tai skaitā attiecībā uz veicamo funkciju pārdali un optimālo kapitālsabiedrību skaitu;
- 2) noteikt Pašvaldības līdzdalības nepieciešamību Sabiedrībā, līdzdalības saglabāšanas gadījumā, nosakot kapitālsabiedrību vispārējos stratēģiskos mērķus.

Audita uzdevums ir:

- 1) izvērtēt Sabiedrības darbību, vai tā sniedz tikai tādus pakalpojumus, kas izriet no kapitālsabiedrībai uzdotajiem pārvaldes uzdevumiem, kuri izriet tieši no pašvaldības funkcijām;
- 2) noteikt Sabiedrības funkciju izpildes efektivitāti, tai skaitā iekšējās kontroles sistēmas kvalitāti, trūkumus un nepieciešamos pilnveides pasākumus;
- 3) noteikt Sabiedrības nepieciešamos reorganizācijas pasākumus, tai skaitā attiecībā uz veicamo funkciju pārdali un optimālo kapitālsabiedrību skaitu;
- 4) sniegt ieteikumus funkciju izmaiņām, tai skaitā attiecībā uz funkciju apjomu un saturu, iespējamo funkciju samazināšanu, palielināšanu vai pārdali starp kapitālsabiedrībām, kā arī optimālo kapitālsabiedrību skaitu.

Audita uzdevumu izpildei ir jāveic:

- 1) funkciju izpildes efektivitātes rādītāju definēšana, saskaņojot tos ar Talsu novada pašvaldību, un efektivitātes rādītāju analīze līdzīgu funkciju veikšanā;
- 2) funkciju pārklāšanās / dublēšanās izvērtējuma, funkciju centralizācijas vai funkciju nodošanas ārpalpojuma potenciāla izvērtējuma un citu efektivitātes uzlabojumu izvērtējuma veikšana;
- 3) priekšlikumu izstrāde katras izvērtējamās kapitālsabiedrības darbības uzlabošanai (piemēram, organizatoriskās struktūras izmaiņām, darbinieku skaita vai funkciju sadalījuma izmaiņām, funkciju izvietojuma struktūrvienībās izmaiņām u.c.);
- 4) priekšlikumu izstrāde reorganizējamo kapitālsabiedrību optimālai funkciju plānošanai un administratīvo funkciju izveidei.

2. AUDITA ROBEŽAS UN METODISKAIS IETVARS

Funkciju audits tiek veikts balstoties uz dokumentiem, kas ir spēkā laika posmā līdz 2022. gada 17. jūlijam un auditā iesaistīto pašvaldības un Sabiedrības darbinieku sniegto informāciju audita veikšanas laikā. Dokumenti, kas tiek izstrādāti un apstiprināti pēc iepriekšminētā termiņa beigām audita ziņojumā netiek ņemti vērā un atspoguļoti netiek.

2.1. Efektivitātes rādītāji

Sabiedrības darbības efektivitāte tiek vērtēta atkarībā no tā vai un kā šī sabiedrība izpilda tai izvirzītos mērķus un uzdevumus.

Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums¹ nosaka, ka kapitālsabiedrībai ir:

- 1) nefinanšu mērķi — kapitālsabiedrības mērķi, kas izriet no kapitālsabiedrībai noteiktā vispārējā stratēģiskā mērķa, tiesību aktiem un politikas plānošanas dokumentiem un ir saistīti ar publiskai personai noteikto funkciju izpildes nodrošināšanu;
- 2) finanšu mērķi — kapitālsabiedrības mērķi, kas saistīti ar tās finanšu darbības stāvokli (tai skaitā rentabilitāte, kapitāla struktūra, apgrozījums, dividendes un peļņa);
- 3) vispārējie stratēģiskie mērķi — publiskas personas augstākās lēmēj institūcijas noteikti kapitālsabiedrības mērķi, kurus publiska persona vēlas sasniegt ar līdzdalību kapitālsabiedrībā un kuri izriet no tiesību aktiem un politikas plānošanas dokumentiem.

Nefinanšu mērķi

Sabiedrības nefinanšu mērķi tiek definēti saskaņā ar likumā Par pašvaldībām noteiktajām pašvaldības autonomajām funkcijām², kuru realizāciju nodrošina Sabiedrība.

Īpaši kvalitātes kritēriji, kas atšķiras no normatīvajos aktos noteiktajām prasībām pakalpojumu sniegšanai vai kvalitātes mērķi ne plānošanas dokumentos, ne līgumos nav definēti. Līdz ar to, Sabiedrības nefinanšu mērķu izpilde tiks vērtēta vadoties pēc tā vai uzdevums (funkcija) tiek pildīts vai netiek pildīts.

Finanšu mērķi

Ja Sabiedrības vidēja termiņa stratēģijā ir norādīti finanšu mērķi un to sasniegšanas indikatori, tad tiks vērtēts vai šie mērķi ir sasniegti. Papildus tam Sabiedrības darbības efektivitāte tiks vērtēta pēc šādiem finanšu rādītājiem:

1. Bruto peļņas rentabilitāte (bruto peļņa/neto apgrozījums) x 100;
2. Ekonomiskā rentabilitāte (ROA) = (pārskata perioda peļņa pirms nodokļiem un procentu maksājumiem/aktīvu vērtība) x 100;
3. Pašu kapitāla rentabilitāte (ROE) = (neto peļņa/pašu kapitāls) x 100;
4. Realizācijas rentabilitāte (ROS) = (neto peļņa/neto apgrozījums) x 100;
5. Kopējā likviditāte = apgrozāmie aktīvi/īstermiņa saistības;

¹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 1.panta 16.-18.punkti. Iegūts: <https://likumi.lv/ta/id/269907-publiskas-personas-kapitāla-dalu-un-kapitālsabiedrību-parvaldības-likums> Skatīts: 30.06.2022.

² Likuma „Par pašvaldībām” 15.pants. Iegūts: <https://likumi.lv/ta/id/57255-par-pasvaldibam> Skatīts: 30.06.2022.

6. Saistību īpatsvars bilancē = saistību kopsumma/aktīvu kopsumma;
7. EBITDA peļņa = Neto peļņa + procentu izdevumi + samaksātais UIN + pamatlīdzekļu nolietojums;
8. EBITDA rentabilitāte = (EBITDA peļņa/neto apgrozījums) x 100;

Šie radītāji tiks izmantoti izstrādājot priekšlikumus un ieteikumus kapitālsabiedrības darbības uzlabošanai vai reorganizācijas pasākumeim.

Vispārējie stratēģiskie mērķi

Ievērojot, ka Sabiedrībai nav aktuālas vidēja termiņa darbības stratēģijas un Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums šādu prasību neparedz, mērķu izvērtējumam par pamatu tiks ņemti tie mērķi, kas bija pamatā Sabiedrības izveidošanai un tiks pārbaudīta Sabiedrības darbības attīstība šiem mērķiem. Vērtēšanas kritērijs – cik lielā mērā ir izpildīts iepriekš nospraustais mērķis. Neizpildes vai daļējas izpildes gadījumā tiks pārbaudīti neizpildes iemesli. Ja neizpilde būs radusies tādēļ, ka nav piešķirts finansējums vai norādīts finansējuma avots darbu izpildei, tiks uzskatīts, ka Sabiedrība mērķi ir pildījusi, bet rezultātu nav sasniegusi no tās neatkarīgu iemeslu dēļ.

Balstoties uz iepriekšējo mērķu izpildes rezultātiem, tiks formulēti ieteikumi sadarbībai un mērķu definējumam.

2.2. Funkciju izvērtējuma metodiskais ietvars

Funkciju izvērtējums tiks veikts apskatot Sabiedrības funkcijas un no tām izrietošos darbības virzienus un pakalpojumus attiecībā pret likumā „Par pašvaldībām” noteiktajām funkcijām, kas ir pamats pašvaldības kapitālsabiedrības izveidei. Funkciju izpildes efektivitāte tiks vērtēta šī dokumenta 2.1. punktā minētajā kārtībā.

Ņemot vērā, ka Līguma tehniskā specifikācija paredz nepieciešamību izvērtēt funkciju centralizācijas lietderību, centralizācijas jautājumi tiks analizēti, ņemot vērā citas Talsu novada struktūras, kuras veic līdzīgus uzdevumus, t.i. Talsu novada Kultūras un sporta attīstības nodaļas Tūrisma informācijas daļa, kas pazīstama arī ar apzīmējumu Tūrisma informācijas centrs.

3. FUNKCIJU AUDITĀ KONSTATĒTĀ SITUĀCIJA

3.1. Vides raksturojums

Sabiedrība nodrošina tūrisma infrastruktūru un pakalpojumu sniegšanu nekustamajā īpašumā „KOLKASRAGS”, kas atrodas Talsu rajona Kolka pagastā.

Kolkasrags ir unikāla ģeogrāfiska vieta Latvijā, kur Rīgas jūras līcis savienojas ar Baltijas jūru. Kolkasrags ir unikāls kultūrvēsturisks objekts, kurš atrodas salīdzinoši mazapdzīvotā vietā – Talsu novada Kolka pagastā.

Kolka pagastā iedzīvotāju blīvums ir 7,16 uz kvadrātkilometru un kopējais iedzīvotāju skaits ir 842³, un tam ir tendence sarukt⁴.

Lēmumu par Sabiedrības izveidošanu un privātā kapitāla piesaisti 2003.gadā pieņēma Kolka pagasta padome ar mērķi veicināt tūrisma un rekreatīvo attīstību Kolka pagastā. Privātā partnera piesaiste bija nepieciešama, jo pašvaldībai nebija līdzekļu tūrisma un atpūtas infrastruktūras izveidošanai.

Šobrīd Talsu novada pašvaldībai kā Kolka novada saistību un tiesību pārņēmējai pieder 49% Sabiedrības kapitāldaļu. Ievērojot, ka otrs partneris sākotnēji bija SIA “Nākotnes parks”, bet šobrīd tā ir Benita Daniļenko, Sabiedrība ir privāta kapitālsabiedrība, kurā pašvaldībai pieder kapitāla daļas.

Šobrīd Sabiedrība apkalpo vairāk nekā 60 tūkstošus tūristu gadā. Visi Sabiedrības darbinieki dzīvo Kolka pagastā.

3.2. Sabiedrības funkcijas un uzdevumi

Sabiedrība ir reģistrēta Latvijas Republikas uzņēmumu reģistrā 2003.gada 4.martā. Saskaņā ar statūtiem sabiedrībai ir šādi komercdarbības pamatveidi pēc NACE klasifikatora:

- 63.30. citur neklasificēta tūrisma aģentūru un aģentu darbība, kas saistīta ar tūristu apkalpošanu;
- 92.7. pārējā rekreatīvā darbība;
- 92.3. pārējā izklaidējošā darbība;
- 92.52. muzeju darbība un vēsturisku vietu un celtnu saglabāšana;
- 70.20. sava nekustamā īpašuma izīrēšana un iznomāšana;
- 80.42. pārējā citur neklasificēta pieaugušo izglītība;
- 93.05. pārējā citur neklasificēti pakalpojumi.

Statūtu redakcijā, kas apstiprināta 2015. gada 3. augustā darbības veidu uzskaitījums papildināts ar šādiem darbības veidiem:

- 74.84. pārējā citur klasificētā komercdarbība;
- 56.62. mazumtirdzniecība kioskos un stendos.

³ Iedzīvotāju skaits un teritoriālo vienību platības Talsu, Dundagas, Mērsraga un Rojas novados. Iegūts: <https://talsunovads.lv/wp-content/uploads/2021/06/1.pielikums.pdf> Skatīts: 30.06.2022.

⁴ Pasreizējās situācijas raksturojums. https://talsunovads.lv/wp-content/uploads/2021/11/Pasreizejas_situacijas_raksturojums_01112021.pdf Skatīts: 30.06.2022.

Sabiedrības mājas lapā norādīts ka Sabiedrība nodrošina šādu pakalpojumu sniegšanu:

- tūrisma informācija;
- suvenīri;
- labiekārtotas atpūtas vietas bez maksas;
- maksas auto stāvlaukums;
- atspirdzinošo, karsto dzērienu un pārtikas preču tirdzniecība;
- pašapkalpošanās diennakts kafijas un karsto dzērienu automāts;
- labierīcības – WC, duša, bezmaksas WC cilvēkiem ar īpašām vajadzībām;
- informācijas stendi – Kolkasrags, Kolkas bākas, Slīteres nacionālais parks, Padomju laiki Kurzemes piekrastē, Krišjānis Valdemārs un kuģniecība;
- vasaras sezonā kafejnīca "Divjūriņas".

Šie pakalpojumi kopā nodrošina tūrisma un atpūtas infrastruktūru, kuru izmanto Talsu novada iedzīvotāji un viesi.

4. DARBĪBAS VIRZIENU IZVĒRTĒJUMS

Atbilstība Sabiedrības nefinanšu mērķiem

Sabiedrības izveidošanas mērķis bija veicināt tūrisma un rekreatīvo attīstību Kolkas pagastā. Realizējot šo mērķi, Sabiedrība gandrīz 20 gadu laikā ir sakopusi Kolkasraga teritoriju, izveidojusi pastaigu takas, kāpnes un tūristu atpūtas vietas. Sabiedrība nodrošina arī atkritumu savākšanu un bezmaksas tualetes apmeklētājiem. Darbojas divas autostāvvietas – viena tūristiem, kas ierodas uz neilgu laiku apskatīt Kolkasragu (maksas stāvvietā tuvu pie jūras) un otra tiem, kas uzturas ilgāk (bezmaksas, tālāk no jūras). Kopā ar sadarbības partneriem ir nodrošinātas nakšņošanas iespējas SIA “Saules mājas” izvietotajos mobilajos namiņos jeb saules mājās, tūrisma sezonā darbojas kafejnīca “Divjūriņas”, Sabiedrība nodrošina arī pārtikas, dzērienu un suvenīru tirdzniecību un dušas pakalpojumus.

Visas šīs darbības ir devušas nozīmīgu ieguldījumu likuma “Par pašvaldībām” 15. panta pirmajā daļā noteikto autonomo funkciju izpildē Kolkas pagasta teritorijā, konkrēti

- gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (2. punkts) (Sabiedrība nodrošina sakoptu un labiekārtotu teritoriju ar tūristu apkalpošanai nepieciešamo infrastruktūru);
- rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību (5. punkts); (Sabiedrība ir izveidojusi un uztur informācijas standus par Kolkasragu, Kolkas pagasta vēsturi un kultūru, sniedz informāciju par Talsu novadā un Kurzemes reģionā pieejamajiem kultūras un vēsturiskajiem objektiem, kas pieejami tūristu apskatei);
- sekmēt saimniecisko darbību attiecīgajā administratīvajā teritorijā, rūpēties par bezdarba samazināšanu (10. punkts); (Sabiedrība veicina komercdarbību novadā piesaistot vietējos ražotājus un amatniekus infrastruktūras objektu izveidošanā un suvenīru ražošanā, kā arī tūristu apkalpošanā). Pēc aptuvenām aplēsēm katrā tūrisma sezonā Sabiedrība kopā ar tās sadarbības partneriem izveido vismaz 20 darba vietas Kolkas pagastā.

Nemot vērā iepriekšminēto ir jāatzīst, ka sabiedrība darbojas atbilstoši tās nefinanšu mērķiem.

Atbilstība Sabiedrības finanšu mērķiem

Sabiedrības finanšu rādītājus saskaņā ar 2021. gada pārskatu skatīt 1. tabulā.

1. tabula. Sabiedrības finanšu rādītāji.

Kritēriji	Rādītāji (2021)	Norma	Vērtība	Komentārs
Bruto peļņas rentabilitāte	67,27	Pozitīvs	Pozitīvs	Katrs apgrozītais eiro 2021. gadā ir radīja 0,67 EUR peļņu.
Ekonomiskā rentabilitāte (ROA)	0,20	Pozitīvs	Pozitīvs	Katrs piesaistītais eiro 2021. gadā ir radījis 0,002 EUR peļņu.
Pašu kapitāla rentabilitāte (ROE)	0,22	Pozitīvs	Pozitīvs	Katrs ieguldītais eiro 2021. gadā ir radījis 0,002 EUR peļņu.
Realizācijas rentabilitāte (ROS)	0,46	Pozitīvs	Pozitīvs	Katrs pārdotais pakalpojums 2021. gadā ir radījis 0,005 EUR peļņu.

Kopējā likviditāte	3,98	1	Negatīvs	Koeficients norāda norāda uz iesaldētu naudu apgrozāmajos līdzekļos, kuru, iespējams, var izmantot efektīvāk
Saistību īpatsvars bilanci	0,07	0,4	Pozitīvs	Zemais rādītājs norāda, ka Sabiedrība ir mazāk atkarīga no ārējiem finansēšanas avotiem un brīvāk var rīkoties ar saviem līdzekļiem
EBITDA peļņa	Nav dati	Jo lielāks, jo labāk	-	-
EBITDA rentabilitāte	Nav dati	Jo lielāks, jo labāk	-	-

Secinājums: Ņemot vērā pozitīvo vērtību kopumu, ka katrs Sabiedrības apgrozītais, piesaistītais un ieguldītais eiro nes peļņu, kā arī to, ka katrs pārdotais pakalpojums nes Sabiedrībai peļņu un fakts, ka Sabiedrība ir maz atkarīga no ārējiem finansēšanas avotiem un var brīvāk rīkoties ar saviem līdzekļiem ļauj secināt, ka Sabiedrība darbojas efektīvi.

Sabiedrība pārskata periodā nav saņēmusi dotācijas no pašvaldības. Sekmīgi darbojoties tā ir spējusi attīstīt un uzturēt infrastruktūru tūrisma pakalpojumu sniegšanai Kolkasragā. Pēc Sabiedrības aplēsēm, tās darbība ir ļāvusi pašvaldībai ietaupīt vismaz 600 000 EUR, ko pašvaldība var novirzīt citu mērķu realizācijai.

Atbilstība Sabiedrības stratēģiskajiem mērķiem

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 57.pantu Publiskas personas kapitālsabiedrība un publiski privātā kapitālsabiedrībai ir jāizstrādā vidēja termiņa darbības stratēģiju. Privātai kapitālsabiedrībai šāda prasība netiek izvirzīta. Tāpēc par stratēģisko mērķi tiks izmantots Sabiedrības dibināšanas mērķis “veicināt tūrisma un rekreatīvo attīstību Kolkas pagastā”.

Sabiedrība ir izveidojusi tūrisma infrastruktūra Kolkas pagastā un apkalpoto tūristu skaits sezonā pierāda, ka šo stratēģisko mērķi Sabiedrība ir izpildījusi ļoti labi.

Apkopojot iepriekš minēto, jāatzīst, ka sabiedrības darbība ir efektīva un nodrošina izvirzīto mērķu sasniegšanu.

4.1. Funkciju pārklāšanās/dublēšanās izvērtējums

Tūrisma informācijas sniegšanu Talsu novadā nodrošina arī Talsu novada tūrisma informācijas centrs vai Talsu novada Kultūras un sporta attīstības nodaļas Tūrisma informācijas daļa.⁵

Šī pašvaldības struktūrvienība nodrošina informācijas sniegšanu par jau gataviem tūrisma produktiem, nevis tos rada. Tūrisma informācijas centra kompetencē neietilpst praktisku tūristu uzņemšanas jautājumu risināšana, kā piemēram, stāvvietas, tualetes utt.

Līdz ar to, jāsecina, ka Talsu novada pašvaldībā nav struktūru, kas nodrošinātu līdzīgu funkciju izpildi un funkciju dublēšanās nepastāv.

⁵ Talsu TIC. Iegūts: <https://visittalsi.com/talsu-tic/par-mums/> Skatīts: 30.06.2022.

4.2. Procesu izvērtējums

Sabiedrības vadību nodrošina valdes loceklis, kuru amatā ievēlē dalībnieku sapulce uz 3 gadiem.

Personāla politika rakstiski nav dokumentēta, bet darba apstākļi nosaka to, ka tūrisma sezonā Sabiedrība nodarbina 6-7 darbiniekus, kamēr ziemas un rudens mēnešos strādā tikai 3 cilvēki.

Sabiedrības algu politika nav dokumentēta, bet praksē tiek ievērots, ka atalgojumam jāatbilst situācijai darba tirgū par līdzīgu uzdevumu izpildi.

Personāla mainība Sabiedrībā vēsturiski ir maza, tāpēc nav atsevišķu procedūru jaunu darbinieku apmācībai. Sezonas darbinieku apmācību un instruktāžu nodrošina Tūristu apkalpošanas centra vadītāja. Par apakšuzņēmēju un partneru darbinieku apmācību un instruktāžu atbild paši apakšuzņēmēji un partneri.

Izpildītāju piesaiste dažādu darbu izpildei notiek, izvērtējot līdzīgus piedāvājumus tirgū un no atbilstošajiem piedāvājumiem priekšroku dodot visizdevīgākajam piedāvājumam, kas bieži tiek saņemts no Talsu novada uzņēmējiem.

Sabiedrības struktūra ir neliela un efektīgi nodrošina tai uzticēto funkciju izpildi.

5. IETEIKUMI PAŠVALDĪBAS LĪDZDALĪBAS SAGLABĀŠANAI, FUNKCIJU APJOMAM UN IZMAIŅĀM

Saskaņā ar VPIL 88. pantu, publiska persona (šajā gadījumā pašvaldība) var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojās viens no šādiem nosacījumiem:

1. tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
2. publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
3. tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Dibinot Sabiedrību un piesaistot privāto partneri, Kolkas pagasta padome novērsta tirgus nepilnību un panāca, ka tiek izveidota infrastruktūra tūristu apkalpošanai Kolkasragā. Šī rīcība atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta 1. daļas 1. punktam.

Vienlaikus situācija atbilst šī paša panta 3. daļai, jo tiek pārvaldīts Latvijā unikāls dabas un kultūrvēsturisks objekts “Kolkasrags”.

Līdz ar to uzskatāms, ka pašvaldības līdzdalību Sabiedrībā var saglabāt. Pašvaldībai ieteicams komunicēt ar Sabiedrību, lai sekmētu sadarbību konkrētu uzdevumu realizācijā.

Ik gadu jūra samazina sauszemes teritoriju Kolkas pagastā par vairākiem simtiem kvadrātmetru. Kolkasragam visbīstamākās ir Ziemeļrietumu vētras. Tā smilšainie krasti ar kāpām no Kolkas līdz Jūrmalai visvairāk ir pakļauti erozijai. Noskalotā piekrastes pamatjosla var sasniegt 50-150 m.⁶ Pašvaldībai ir jāseko līdzi jūras krasta līnijas izmaiņām Kolkas ragā un, gadījumā, ja Sabiedrības pamatkapitālā ieguldītais nekustamais īpašums vairs nepastāv kā sauszeme uz kuras var tikt veikta Sabiedrības darbība, ir jāņemj par līdzdalības izbeigšanu Sabiedrībā, jo būs zudis mērķis, kura dēļ bijusi Kolkas pagasta pašvaldība izveidoja Sabiedrību.

⁶ G.Eberhards. Jūra uzbrūk. Ko darīt? 16.lpp. Eiropas Savienības LIFE-Nature projekts “Piekrastes biotopu aizsardzība un apsaimniekošana Latvijā” Latvijas Universitāte 2004. Iegūts: http://piekraste.daba.lv/LV/izdale/Jura_uzbruk_-_Ko_darit.pdf. Skatīts: 04.08.2022.

6. PRIEKŠLIKUMI REORGANIZĀCIJAS PASĀKUMIEM

Kā redzams no iepriekš minētā, Sabiedrības darbība uzskatāma par funkcionāli efektīvu – tās darbība atbilst izvirzītajiem nefinanšu un stratēģiskajiem mērķiem.

Sabiedrības finanšu rādītāji liecina, ka tās darbība ir optimāla un esošo funkciju uzturēšanu tā spēj veikt bez pašvaldības atbalsta. Tomēr, Sabiedrības vispārējais apgrozāmo līdzekļu koeficients 2021. gadā ir 3,98, un šis rādītājs virs 3 ir saglabājies pēdējos 3 pārskata gados. Ja šis rādītājs ir lielāks par 3, tas var norādīt uz iesaldētiem līdzekļiem, kurus iespējams izmantot efektīvāk⁷.

Pašvaldībai praktiski nav iespējams ietekmēt Sabiedrības lēmumus, jo Sabiedrības statūtos nav paredzēta tāda lēmumu pieņemšanas kārtība, kas aizsargātu Pašvaldības kā mazākuma akcionāra intereses. Kā rāda prakse, Sabiedrības vadība un privātais partneris savus lēmumus ar Pašvaldību neapspriež. Pašvaldībai nav pieejama pilnīga informācija par Sabiedrības darbību un finanšu līdzekļiem. Sabiedrība nenodrošina finanšu līdzekļu izmantojuma caurskatāmību pašvaldībai.

Ja tomēr Talsu novada pašvaldība apsvērtu iespēju līdzdalību Sabiedrībā neturpināt, tad jāņem vērā šādi attīstības scenāriji:

- līdzdalības saglabāšanas scenārijs;
- līdzdalības izbeigšanas scenārijs.

6.1. Līdzdalības saglabāšanas scenārijs

Šajā scenārijā tiek pieņemts, ka Talsu novada pašvaldība turpina savu līdzdalību sabiedrībā.

2. tabula. Līdzdalības saglabāšanas scenārija SVID.

Līdzdalības saglabāšanas scenārija stiprās puses	Līdzdalības saglabāšanas scenārija vājās puses
- Tiek turpināta Sabiedrības darbība tūrisma infrastruktūras uzturēšanā un attīstībā Kolkasragā; - Saglabājas un veidojas jaunas darba vietas Kolkas pagastā.	- Pašvaldībai šobrīd nav iespēju piedalīties Sabiedrības lēmumu pieņemšanā un darbības plānošanā, jo Sabiedrības statūtos nav paredzēta kārtība, kādā Sabiedrības lēmumu pieņemšanā piedalās dalībnieks, kuram pieder mazāk kā 50% kapitāla daļu. - Pašvaldībai ir lielākas iespējas piedalīties piejūras teritoriju attīstības projektos un piesaistīt finansējumu labāk, nekā tas ir iespējams privātai struktūrai.
Līdzdalības saglabāšanas scenārija iespējas	Līdzdalības saglabāšanas scenārija riski
- Sabiedrības un pašvaldības sadarbību iespējams attīstīt, izveidojot jaunus tūrisma objektus un produktus Kolkasragā un tā tuvākajā apkaimē.	- Ja netiek panāktas izmaiņas Sabiedrības statūtos, kas nodrošina arī Pašvaldības iesaisti Sabiedrības lēmumu pieņemšanā, tad Sabiedrībai zūd iespēja piesaistīt dažādu attīstības programmu finansējumu, piejūras teritoriju un aizsargājamu

⁷ Finanšu analīzes piemērs. Iegūts: <https://www.lursoft.lv/lv/finansu-analizes-piemers>, Skatīts 19.08.2022.

	vides objektu saglabāšanai, ja šajās programmās ir nepieciešama Pašvaldības iesaistīšanās. - Privātā partnera vienpersoniska lēmumu pieņemšana un caurskatāmības trūkums finanšu izlietojumā, neļauj gūt pārliecību par to, ka šie lēmumi ir pieņemti Pašvaldības interesēs un dod vislielāko labumu novada iedzīvotājiem un viesiem.
--	--

6.2. Līdzdalības izbeigšanas scenārijs

Līdzdalības izbeigšanas scenārijs paredz, ka pašvaldības līdzdalība kapitālsabiedrībā netiek turpināta un pašvaldība atsavina kapitāla daļas normatīvajos aktos noteiktā kārtībā.

3. tabula. Līdzdalības izbeigšanas scenārija SVID.

Līdzdalības izbeigšanas scenārija stiprās puses	Līdzdalības izbeigšanas scenārija vājās puses
- Pašvaldība iegūst finanšu līdzekļus no kapitāla daļu atsavināšanas.	- Pašvaldībai šobrīd nav plānota līdzekļu ieguldīšanai tieši Kolkas pagasta administratīvajā teritorijā. - Latvijai nozīmīgs ģeogrāfisks un kultūras objekts – Kolkasrags kā nekustamais īpašums nonāk privātpersonas rokās un tā izmantošanu iespējams kontrolēt tikai ar normatīvo aktu palīdzību.
Līdzdalības izbeigšanas scenārija iespējas	Līdzdalības izbeigšanas scenārija riski
- Īpašu iespēju salīdzinot ar esošo situāciju šim attīstības scenārijam nav.	- Iespējams samazināsies Talsu novada iedzīvotāju un viesu piekļuve šim dabas objektam. - Sabiedrības ieskatā pašvaldība būs atsavinājusi nevis kapitāla daļas, bet gan “pārdevusi” Kolkasragu. Tas var izraisīt sabiedrības neapmierinātību ar pašvaldības darbu un pieņemtajiem lēmumiem.

Ir jāapzinās, ka abi iespējamie attīstības scenāriji satur būtiskus riskus Pašvaldībai. Līdzdalības saglabāšana, ja netiek veiktas tādas izmaiņas Sabiedrības statūtos, kas nodrošina Pašvaldības līdzdalību Sabiedrības lēmumu pieņemšanā, ir saistīta ar risku, ka Sabiedrības darbība nav izdevīga Pašvaldībai un to nav iespējams ietekmēt. Savukārt līdzdalības izbeigšana ir saistīta ar reputācijas riskiem, jo Pašvaldība nevarēs norobežoties no sabiedrības viedokļa, ka tā ir pārdevusi Talsu novadam un Latvijai nozīmīgu objektu – Kolkasragu. Ieteikumus situācijas uzlabošanā skat šī ziņojuma 7.sadaļā.

7. PRIEKŠLIKUMI FUNKCIJU PĀRDALEI UN DARBĪBAS UZLABOŠANAI

Ievērojot, ka Sabiedrības darbības jomā Pašvaldības ietvaros nav vērojama funkciju dublēšanās vai pārklāšanās ne ar Pašvaldības struktūrvienībām, ne citām Pašvaldības kapitālsabiedrībām, tad jautājums par funkciju pārdaļi, kā to paredz Talsu novada pašvaldības rīkotā iepirkuma ar identifikācijas Nr. TNP 2022/21 “Talsu novada pašvaldības līdzdalības izvērtējums pašvaldības kapitālsabiedrībās” tehniskā specifikācija, nav attiecināms uz Sabiedrību. Tāpat, pašvaldība šobrīd nevar ietekmēt Sabiedrības struktūru, tāpēc arī jautājumi par reorganizācijas pasākumiem nav attiecināmi uz Sabiedrību un audita ziņojumā apskatīts netiks.

Visi jautājumi ar Sabiedrību Pašvaldībai vispirms ir jārisina savstarpējās sarunās.

Pašvaldībai piederošo kapitāla daļu skaits nav pietiekams, lai iegūtu kontroli sabiedrībā. Tomēr Sabiedrības regulārs kontakts un konsultācijas ar Pašvaldību varētu ievērojami uzlabot sadarbību.

Sabiedrības statūti šobrīd neparedz īpašu kārtību, kādā lēmumu pieņemšanā varētu piedalīties arī Pašvaldībā kā kapitāla daļu īpašnieks, kuram pieder mazāk kā 50% Sabiedrības kapitāla daļu. Tādejādi visu nosaka privātpersona, kurai pieder vairāk kā 50% kapitāla daļu. Komerclikuma 212.pants nosaka, ka dalībnieku sapulce ir lemttiesīga, ja tajā piedalās dalībnieki, kuri kopā pārstāv vairāk par pusi no balsstiesīgā pamatkapitāla, ja statūti neparedz lielāku pārstāvības normu (piemēram, prasība pēc 2/3 vai 3/4 kapitāla daļu pārstāvības).

Sabiedrības dalībniekiem būtu ieteicams vienoties par grozījumiem Sabiedrības statūtos, nosakot tos jautājumus, kuru izlemšanai būtu nepieciešams lielāks balsu skaits nekā Komerclikuma 212.pantā noteiktais. Šie jautājumi varētu būt, piemēram, izmaiņas pamatkapitālā, gada pārskata apstiprināšana, rīcība ar Sabiedrības pamatkapitālā ieguldīto nekustamo īpašumu un stratēģisko mērķu nospraušana.

Šādi grozījumi Sabiedrības statūtos varētu uzlabot Pašvaldības un Sabiedrības sadarbību un ļautu Pašvaldībai aktīvāk līdzdarboties finansējuma piesaistē kopīgu projektu realizācijai.

Šādu grozījumu izdarīšana ir Sabiedrības dalībnieku sapulces kompetence, taču, ja vienošanos nav iespējams panākt, un Sabiedrības valde vai otrs kapitāla daļu īpašnieks rada Sabiedrībai zaudējumus, Pašvaldība var izskatīt iespēju celt sabiedrības prasību saskaņā ar Komerclikuma 172. pantu.

Šī panta 1.daļa paredz, ka prasību pret dibinātājiem, valdes vai padomes locekļiem vai revidentu sabiedrība cēl, pamatojoties uz dalībnieku sapulces lēmumu, kurš pieņemts ar klātesošo vienkāršu balsu vairākumu. Statūtos prasības celšanai nedrīkst noteikt lielāku balsu vairākumu. Šī panta 2.daļa nosaka, ka “sabiedrībai ir pienākums celt prasību pret šā panta pirmajā daļā minētajām personām arī tad, ja to pieprasa dalībnieku mazākums, kurš kopā pārstāv ne mazāk par vienu divdesmitdaļu no pamatkapitāla. Dalībnieku mazākuma pieprasījumu iesniedz sabiedrības institūcijai, kurai saskaņā ar šo likumu ir tiesības celt prasību, bet, ja šī institūcija viena mēneša laikā neceļ prasību tiesā, dalībnieku mazākums šā panta sestajā daļā noteiktajā termiņā var celt prasību bez šīs institūcijas starpniecības”.

Neskatoties uz to, ka Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums neuzliek pienākumu Sabiedrībai izstrādāt vidēja termiņa darbības stratēģiju, būtu ieteicams vienoties par sasniedzamajiem stratēģiskajiem mērķiem un uzlabot finanšu caurskatāmību, informējot arī pašvaldību par lēmumiem, kas skar tādu pakalpojumu izcenojumus kā stāvvietas vai zemes nodošanu lietošanā citām personām uzņēmējdarbības veikšanai.

Domes priekšsēdētāja

E. Kārklīņa